

Н.О. Григоришин, студ. (*ЛНАУ, Львів*)

О.В. Рубай, канд. екон. наук, доц. (*ЛНАУ, Львів*)

УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах ринкових відносин основним завданням підприємства є підвищення ефективності його функціонування за рахунок раціонального управління грошовими потоками яке дозволить забезпечити ритмічність діяльності підприємства, прискорити обіг капіталу, знизити ризик неплатоспроможності та отримати прибуток.

Фінансово-господарська діяльність підприємств нерозривно пов'язана з рухом грошових коштів, в результаті якого формуються вхідні і вихідні грошові потоки. У зв'язку з цим особливого значення в сучасних умовах господарювання набуває питання управління грошовими потоками сільськогосподарських підприємств, яке перебуває в полі зору багатьох практиків і науковців. Важливість дослідження проблеми управління грошовими потоками обумовлюється наступним, по-перше, вони обслуговують господарську діяльність в усіх її напрямках; по-друге, сільськогосподарському виробництву притаманні специфічні особливості, які відрізняють його від інших сфер народного господарства, зокрема:

- основними засобами виробництва є земля та живі організми, без яких сільськогосподарське виробництво не можливе взагалі;
- присутність об'єктивного ризику – природно-кліматичних умов, які мають істотний вплив на результати виробництва;
- сезонність виробництва продукції, тобто значна розбіжність у часі між періодом виробництва продукції і робочим періодом.

Крім того, слід зауважити, що попит на сільськогосподарську продукцію менш еластичний, ніж на продукцію широкого споживання інших галузей народного господарства.

Загальна мета управління грошовими коштами – забезпечення збалансованості їх потоків, що надає можливість підтримувати достатній рівень платоспроможності та фінансової стійкості підприємств.

Необхідність управління платоспроможністю продиктована можливістю виникнення на підприємстві ситуацій, які пов'язані з на-

явністю чи відсутністю грошових коштів та якістю управління грошовими потоками, а саме:

- виплати перевищують надходження підприємства за певний період. В цьому випадку виникає дефіцит коштів, усунення якого вимагає залучення додаткових фінансових ресурсів, що також пов'язано з витратами;

- надходження перевищують виплати, що може призвести до надлишкової ліквідності. Вільна готівка – це неприбутковий актив, тому вона повинна використовуватися для одержання додаткового доходу, що вимагає здійснення фінансових заходів щодо розміщення таких коштів.

Грошові надходження підприємств відіграють значну роль у процесі кругообігу коштів. Враховуючи важливість вивчення та актуальність ефективної оптимізації руху грошових потоків підприємства в сучасній економічній ситуації необхідно постійно підтримувати рівновагу потоків виплат та надходжень з урахуванням резервів платіжних засобів для забезпечення ефективної діяльності підприємства як у поточному, так і перспективному періоді.

Таким чином, управління грошовими потоками залежить від оптимізації фінансових потоків і структури капіталу підприємства. Грошові потоки повинні бути узгоджені між собою таким чином, щоб зберегти платоспроможність (фінансову рівновагу) і при цьому уникнути надлишкової (нерентабельної) ліквідності. Тільки за такої умови процес виробництва може відбуватися без перешкод.

Управління потоками грошових коштів представляє собою постійний моніторинг відхилень реального руху грошових коштів від планових показників та застосування заходів по усуненню таких відхилень. В свою чергу, планові показники повинні враховувати пропозиції щодо ефективного використання грошових коштів.

Потреба у створенні ефективної системи управління грошовими потоками підприємства незаперечна, як і важливість усвідомлення необхідності розробки теоретичних аспектів її функціонування для апарату фінансового менеджменту підприємств.

Отже, грошові кошти є найбільш обмеженим ресурсом в умовах ринкової трансформації економіки, тому успіх фінансово-господарської діяльності підприємства визначається спроможністю фінансового менеджера мобілізувати наявні кошти та ефективно їх використовувати.